

Midler, saa ville de meget betænke sig paa at sige et saadant Laan op, og jeg ved da for mit Vedkommende, fra min Forretning, at ganske vist har der været Tilløb af Folk, der have truet med, at naar Renteen ikke blev sat ned til $3\frac{1}{2}$ pCt., saa vilde de sende mig en Opfignelse, men jeg har svaret dertil: „Jeg sætter ikke Renteen ned, men jeg skal med største Fornøjelse tage en Opfignelse, og jeg skal endog saa give Dem 14 Dage mere til at sende mig en Opfignelse, end De har efter Gælds brevet.“ Men jeg har aldrig faaet en saadan Opfignelse. Den Erfaring er der vistnok mange af mine Kolleger, der have gjort. Naar man anbringer en Kapital i Kreditforeningsobligationer, hvor man kan anbringe saa meget og saa lidt, som man vil, og hvor man til enhver Tid kan saa sin Kapital igen ved at sælge Obligationerne, enten alle dem, man har købt, eller nogle af dem, altsaa have sin Kapital fuldstændig til Disposition, ligesom naar man diskonterer Bekster eller noget lignende, saa kan Kreditforeningsrenten da ikke være en Maalestof for den Rente, der skal svares, naar man skal binde en større Kapital paa en Prioritet, maaske for længere Tid, i faste Ejendomme; det kan enhver sige sig selv.

Det Lovforslag, som her er Tale om, har ikke nogen som helst reel Betydning, og det have Forslagsstillerne i det andet Ting egentlig ogsaa selv erkendt. Det skal blot have en saadan vis moralsk Betydning. Det er dog godt, at der staar et Steds i Lovgivningen, at den, der tager mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. af Laan i faste Ejendomme, har bedrevet Nager. Der er mange hæderlige Folk, der ville strømmes tilbage og synes, at man ikke vil blive kaldt en Nagerkarl, fordi man tager 4 pCt. paa sekundær Prioritet i fast Ejendom; men naar Rigsdagen siger: Naar du gør dette, er du Nagerkarl, saa ville mange maaske lade Debitor give $\frac{1}{2}$ pCt. mindre i Rente. Det er i Virkeligheden barnaatigt, saa naive ere Folk ikke nu til Dags. Naar det hele blot bestaar i, at man sætter et 65 Dres Stempelmærke paa en Ansøgning, gaar til Indenrigsministeren og bliver fri for at være Nagerkarl, saa kan jo enhver ofre de 65 Dre, især da det oven i Købet er Debitor, der betaler dem. Som den ærede sidste Taler fremhævede: Jeg bliver Nagerkarl, naar jeg tager 4 pCt. i Rente paa en 3dje Prioritet i fast Ejendom, men jeg er ikke Nagerkarl, i legal Betydning i ethvert Tilfælde, naar jeg tager 100 pCt. paa en Beksel. — Men overhovedet, en saadan Tilstand, som den, man her har, hvor man formelt siger, at ingen maa tage mere end 4 pCt. — eller $3\frac{1}{2}$ pCt., skal det jo

nu være — gør han det, er det Nager, men naar man blot skriver til Indenrigsministeriet, saa faar man Bevilling, er jo de rene Narretreger under Forudsætning af, at Indenrigsministeren, hvad han jo gør, giver disse Bevillinger uden i mindste Maaade at undersøge Sagen, saaledes at det altsaa bliver en ren Formsag, et rent Spørgsmaal om disse 65 Dre for Ansøgningen. Skulde der derimod, som det vel oprindeligt var Mening, gælde noget mere, skulde det være som efter Loven af 6te April 1855 en Indtægt for Statskassen. — der skulde jo svares Gebyr fra 2 til 16 Rdl. — saa var det jo dog altid en Stattelov, saa kunde man dog sige: Saa beskattede vi Nager, ligesom vi beskattede Totalisatorer og saa meget andet; naar vi blot skaffe Staten en lovlig og hæderlig Indtægt, saa maa Folk for os drive Nager og Spil, lige saa meget som de ville! Saa var der dog en vis Grad af Raason deri. — Og git man videre og sagde: Nej, der skal være Alvor i Tingene, Indenrigsministeren skal bestemme, om Per maa give $3\frac{1}{2}$ pCt. eller 4 pCt. af det Laan til Boul, saa siger jeg: Hvad er det for en Tilstand i et Folk, der i mindste Maaade vil præterdere at være frit? Naar jeg trænger til Penge, og jeg har en Ejendom og har en god Ven eller en anden Mand, der vil mig vel, som vil give mig Laan, men vil have 4 pCt. af Pengene, saa skal jeg gaa som Supplifant til Hs. Excellence Indenrigsministeren, og han skal undersøge mine Forhold, mine Ejendomsforhold, økonomiske Forhold, og saa sige, om jeg har godt af at give 4 eller ikke 4 pCt. Jeg siger, at det er ganske uværdigt, simpelthen uværdigt for et nogenlunde frit Folk, at man skal supplicere en Minister, om man har Lov til at give $\frac{1}{2}$ pCt. mere eller mindre i Rente af et Laan. — Men det er jo ikke værd at tale om de Sager, for vi vide jo alle sammen, at det kun er Narrestreger, kun en Form, det drejer sig jo kun om at gaa ind med en Ansøgning. Hvis man glemmer det, eller vedkommende Sagfører glemmer det, saa bliver man Nagerkarl, og saa kan man komme til at spare fra det 4^e til det 20^e dobbelte af den ulovlig oppebaarne Fordel. Men i Reglen glemmer man det jo ikke; altsaa, man faar den Bevilling, og derved har Staten for hvert Tilfælde tjent 65 Dre. — Jeg siger: Er det nu en Tilstand, som kan bevares? Tror man, at det kan have nogen reel Betydning? Tror man, at — ja jeg ved ikke hvem — at f. Eks. Bønderne ere saa dumme, at man kan bilde dem det ind, at det skal holde paa Rentefoden?